

DEN DAŇOVÉ SVOBODY 2020

Tisková konference

24. června 2020

Praha

CO JE DEN DAŇOVÉ SVOBODY?

Den daňové svobody (DDS) představuje pomyslnou hranici dělící kalendářní rok do dvou období:

- **daňové nesvobody** – od počátku roku do okamžiku, kdy se vytvoří HDP nezbytný na pokrytí výdajů státu a veřejných institucí. Veřejné statky a provoz státu nejsou „zdarma“, platíme je všichni prostřednictvím daní a odvodů do veřejných rozpočtů.
- **daňové svobody** – začíná právě Dnem daňové svobody, v němž vyděláváme sami pro sebe a o vydělaných penězích rozhodujeme dle vlastního uvážení.

PROČ SI PŘIPOMÍNÁME DDS?

Tradice: Den daňové svobody vyhlašuje **Liberální institut** od roku **2000**.

Jednoduchost: Zjišťování informací o neznámých záležitostech vyžaduje vysoké náklady, proto se racionálně jednající jedinec rozhodne informace nezjišťovat. Problémem je, že lidé činí rozhodnutí ovlivňující ostatní i bez adekvátních informací. DDS představuje **syntetickou informaci o daňové zátěži!**

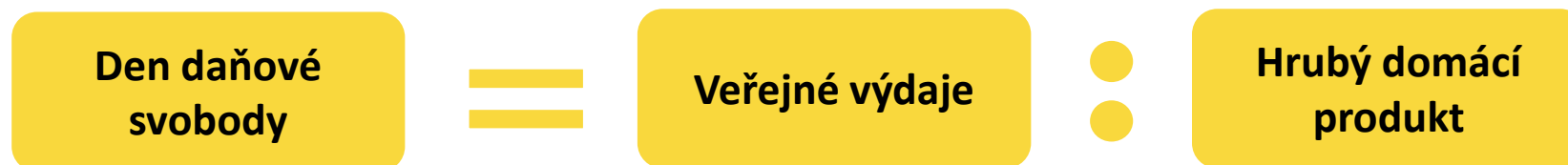
Cílem DDS je upozornit nejen daňové poplatníky, že ve společnosti neexistuje „*oběd zdarma*“, přestože se to mnohým může zdát.

DAŇOVÁ SVOBODA V ČESKÉ REPUBLICE

Den daňové svobody letos slavíme nejpozději od roku 2000, kdy jej Liberální institut začal vyhlašovat. Prací a podnikáním pro potřebu veřejných výdajů letos strávíme rekordních **175 dní**, tj. **o 27 dní více** než vloni.

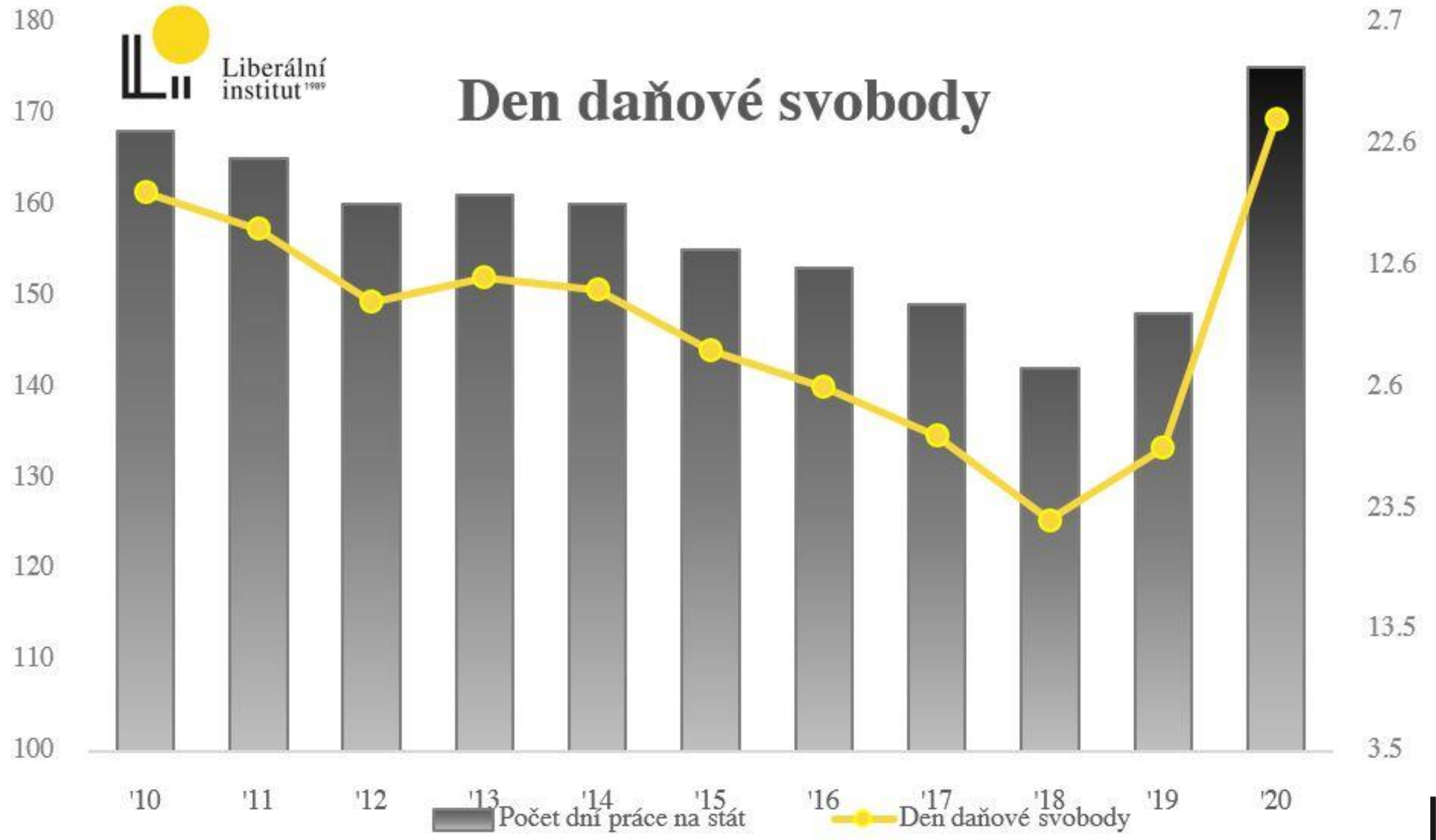
Stanovení Dne daňové svobody je dáno konečným poměrem zlomku veřejných výdajů (v čitateli zlomku) a hrubého domácího produktu (ve jmenovateli zlomku).

- Posuny DDS k počátku kalendářního roku jsou vyvolány změnami v čitateli (snižování veřejných výdajů) nebo ve jmenovateli (růst HDP).
- Odpovědná vláda by neměla spoléhat na zlepšení prostřednictvím zvětšení jmenovatele (HDP), neboť vlády mají omezené možnosti jak jej oproti čitateli (výše veřejných výdajů) usměrňovat.

Den daňové svobody

Rok	Den daňové svobody	Počet dní práce na stát
2000	6. 6.	157
2001	7. 6.	157
2002	11. 6.	161
2003	12. 6.	162
2004	15. 6.	166
2005	14. 6.	164
2006	14. 6.	164
2007	11. 6.	161
2008	7. 6.	158
2009	13. 6.	163
2010	18. 6.	168
2011	15. 6.	165
2012	9. 6.	160
2013	11. 6.	161
2014	10. 6.	160
2015	5. 6.	155
2016	2. 6.	153
2017	29. 5.	149
2018	22. 5.	142
2019	28. 5.	148
2020	24. 6.	175

MOŽNÉ REVIZE

Situace	Den daňové svobody
HDP -5 %	19. června
HDP -5 % + navýšení veřejných výdajů o 200 mld.	5. července
HDP -8 % – základní scénář (baseline)	24. června
HDP -8 % + navýšení veřejných výdajů o 200 mld.	12. července
HDP -10%	28. června
HDP -10 % + navýšení veřejných výdajů o 200 mld.	15. července
HDP -13,5 %	5. července
HDP -13,5 % + navýšení veřejných výdajů o 200 mld.	23. července

PŘED RECESÍ JSME VAROVALI

- *„Zažíváme jedno z nejdelších období hospodářského růstu, jaké pamatujeme.“*
- *„Při dalším zpomalení nebo recesi se může Den daňové svobody snadno dostat zpět do půlky června, kde byl při poslední finanční krizi.“*
- *„Vláda má v podstatě poslední šanci udělat něco s veřejnými rozpočty, než bude pozdě. Hospodářský růst nebude trvat věčně.“*

–z loňského Dne daňové svobody

„Přijatá opatření byla přiléhavá situaci. Něco jiného by bylo, kdyby vám zabavili dům, ale že nemůže podnikat, s tím musí každý podnikatel počítat, musí mít tak zvanou vatu na přežití.“

Marie Benešová
ministerně spravedlnosti

Vata vlády na přežití před začátkem
koronavirové krize: **-1 640,2 mld. Kč**

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

- Den daňové svobody letos pouze o jediný den později než v loňském růstovém roce ve Francii, kde byl až 22. 7.
- Odhadujeme, že Francouzi si letos daňovou svobodu užijí až v září, Finové a Belgičani pravděpodobně zhruba v polovině srpna.
- K premiantům, jako v jiných letech, bude letos zřejmě patřit Jižní Korea, která se aspoň zatím s koronavirem vyrovnala v podstatě bez hospodářského poklesu. V Jižní Koreji byl letošní DDS zřejmě ještě v květnu.

ROZDÍL PROTI METODICE DELOITTE

Liberální institut

- veřejné výdaje / HDP

Deloitte

- vybrané daně / čistý národní důchod
- HDP vs. čistý národní důchod
  - $\text{ČND} = \text{HDP} + \text{čistý příjem zahraničních faktorů} - \text{nepřímé daně} - \text{depreciace}$
- výdaje podvazují budoucí daňové příjmy => budeme je muset vydat na splátku dluhu
- Metodika Liberálního institutu je robustní vůči výkyvům v daňovém výběru a zobrazuje skutečnou výši přerozdělování v ekonomice

Dívejte se na jednu věc a pouze na jednu věc: jak velké jsou vládní výdaje, protože to je skutečná daň.

–Milton Friedman

VLÁDNÍ OPATŘENÍ PROTI KORONAVIRU

Programů na podporu ekonomiky je hodně, ovšem:

- Některé postrádají logiku:
  - Garance na úvěry pro exportéry, když jim oslabená koruna pomáhá na zahraničních trzích
  - Dotační programy pro firmy, které vyrábí zdravotní, hygienické a technologické zboží/služby na boj s koronavirem v okamžiku, kdy je po jejich zboží/službách zvýšená poptávka
- Některé jsou nedostatečné pro skutečnou pomoc ekonomice:
  - Snížení DPH jen u vybraných produktů, např. u omalovánek, mytí oken v domácnosti, opravě kol, půjčení knih
- Některé způsobují pravý opak toho, co vláda zamýšlela
  - Regulace cen respirátorů vede k jejich nedostatku namísto toho, aby stát zrychlil byrokracii pro firmy, které mohou vyrábět dostatek respirátorů

ZÁVĚRY

Situace je bezprecedentní, to se odráží i v datu DDS

- Větší hospodářský pokles než v roce 2010

Na definitivní vyhodnocení je ještě brzy

- Situace je nejasná, zatím nemáme dostatečná data

Vláda vstoupila do krize nepřipravená

- Neměla „polštář“
- Opatření byla nekoncepční, často kontraproduktivní

Co dál?

- Nezavírat se před světem, ale využít výhod mezinárodního obchodu

www.dendanovesvobody.cz

Martin Pánek
Ředitel

martin.panek@libinst.cz

+420 777 157 142

Prezentace ke stažení

<http://libinst.cz/dds/>

